

KESKI-SUOMEN KALATALOUSKESKUS RY

TUTKIMUKSIA/TIEDONANTOJA 2016

Korpjoen kunnostuksesta ja istutusten seuranta 2014-2016

Keski-Suomen kalatalouskeskus ry
Matti Havumäki

Jyväskylä 2016

Korpijoki 2014-2015

Korpijokea kunnostettiin yhteistyössä Jyväskylän kaupungin, ELY-keskuksen ja Pohjois-Päijänteen kalastusalueen sekä Korpilahden kylän osakaskunnan kanssa 2014-2015. Konetöitä tehtiin 2014 puolella kahdessa kohtaa noin 150 metrin matkalla. Kohteelle tuotiin lisää kiveä ja soraa kunnostuksia varten. Alkukesästä 4.-6.6.2015 kunnostuksia jatkettiin käsin kolmena päivänä ja koskia sorastettiin yhteensä 12 m³. Kohteelle tehtiin kunnostusohjeet ja niitä jaettiin talkoolaisille. Talkoisiin osallistui vaihtelevalla tuntimäärällä 6 henkeä. Muut työntekijät 6 henkilöä olivat talkoissa lähinnä ammattinsa puolesta. Talkootöiden varaan kunnostuksia ei voi jatkossakaan laskea. Nytkin kunnostuksesta vastasivat myös maastotöiden osalta palkolliset. Kuvia kunnostuksista liitteessä 1.

Korpijokeen istutettiin järvitaimenen spa-mätiä 17.3.2015. Koskiin istutettiin yhteensä 6 500 mätijyvää. Whitlock-Vibert rasioissa istutettiin 1800 jyvää Alakoskeen ja Mylly-/Kannelkoskeen 2 200 jyvää rasioissa ja loput 1500 jyvää istutettiin levittämällä ne koskeen. Mädin istutusmäärää arvioitiin Keski-Suomessa tehdyn raportin perusteella (*Taimenen mäti-istutus Järvi-Suomen koskissa –Kasvaako taimentiheys*, Syrjänen ym. 2014), jossa mädin selviytymiseksi erilaisilla kohteilla arvioitiin 1-3,3 % istutusmäärästä. Siten noin 600 m² koskialueelle voisi 1 % selviytyvyydellä arvioida 10 kesänvanhaa taimenen poikasta aarille. Jos määrä on tätä alhaisempi, on selviytyvyys melko huono.

Mäti-istutus 2015

Mätirasiat nostettiin 13.5.2015. Joessa ei ollut suurta tulvaa, mutta kiintoainesta uomassa liikkui ja oli myös liikkunut runsaasti (kuva 1,2 ja 3). Osa hiekasta on irronnut kunnostustyön ja muokatun jokiuoman myötä, mutta suurin osa liikkuu koskeen joen tuomana Kannelkosken yläpuolelta (Kuva 3 ja Havumäki ym. 2012: *Päijänteeseen laskevien Korpijoen, Särkijoen, Tyystjoen ja Haapajoen inventoinnit 2012*). Alakosken rasioista yksi oli täytynyt hiekalla kokonaan ja mäti oli suurelta osin kuollut rasiaan. Myllykosken rasiat olivat keränneet runsaasti orgaanista ainesta pintaansa (Kuva 1), mutta kova virtausnopeus ja rasioiden asettelu ei kerrostanut hiekkaa rasioihin. Kannelkosken rasioista ei havaittu kuollutta mätiä. Korpijoessa vedenlaatu on selvästi huonompaa kuin esim. Päijänteen toisella puolella sijaitsevassa Tyystjoessa. Tyystjokeen tehtiin myös mäti-istutuksia 2015, jotka onnistuivat hyvin (Havumäki 2015).

Kuvat 1, 2 ja 3.

Ylh vas. Yksi Kannel-/Myllykosken mätirasioista. Kuva 2. Ylh. oik. Alakosken hiekkantäytteen mätirasia. Mäti on kokonaan tuhoutunut. Kuva 3. Alhaalla vas. Joen myllypadon yläpuolelle tuomaa hiekkaa.

Korpijoje Myllykoski ja Alakoski koekalastettiin kokonaisuudessaan yhdellä poistopyynnillä 23.9.2015. Alakosken pinta-ala oli 230 m² ja Myllykosken 434 m². Saaliiksi ei saatu yhtään taimenta. Myllykoskesta saatiin 6 puronieriää (Kuva 4) (1,3 yks./100m², pituudet 170 – 217 mm) ja 2 madetta. Alakoskesta saatiin 2 puronieriää (0,9 yks./100m²), 6 madetta ja 3 kivisimppua. Korpijoje luontainen puronieriäkanta on ollut tiedossa jo pitkään. Taimenia sieltä ei viimeaikoina ole saatu. Puronieriötä uomassa oli nyt enemmän kuin vuoden 2013 koekalastuksessa (Kannelkoski 2 kpl). Puronieriä sietää happamampaa vettä kuin taimen ja sopeutuu pienen kokonsa ja aikaisen sukukypsyyden saattamana vaatimattomampaan elinympäristöön kuin taimen. Nieriän vaatimuksena on kuitenkin viileä jopa kylmä vesi. Nieriä koiraat ovat sukukypsiä jo kolmantena syksynään ja naaraatkin tuottavat mätiiä jo alle 20 cm:nä. Koekalastuksen yhteydessä tehtiin epävarmoja havaintoja pienistä kutukuopista.

Kuva 4. Korpijoje sukukypsä puronieriä.

Korpijoki 2016

2016 mäti korvattiin istutuksissa uimaan oppineilla esikesäisillä taimenen poikasilla. Poikasia istutettiin Korpiahon suunnalle kahteen kohtaan koskijaksoille yhteensä 2 000 kpl ja Kannelkoskeen 800 kpl sekä Alakoskeen 500 kpl (Istutuspaikat liitteessä 2). Poikaset haettiin 27.5.2016 Laukaan kalanviljelylaitokselta ja istutettiin samana päivänä kohdevesistöihin.

Korpiahon istutuskohteilta koekalastettiin alempi jyrkkä ja kallioinen koskiosuus (5,0 m x 27 m) yhteen kertaan. 135 m² koealaa ei kasvatettu suuremmaksi, koska istutusten tulos saatiin jo hyvin selville. "Kalliokosken" alalta saatiin yhteensä 31 0+ taimenta. Tiheys oli 23 poikasta/100m².

Kannelkoski kalastettiin kokonaisuudessaan (5,8 m x 66 m) yhteen kertaan siten, että saaren jakaessa uoman, ulkokurvin hitaamman virtauksen uoma ei kuulunut alaan. 383 m² alalta saatiin 55 kpl 0+ taimenen poikasia ja 2 puronieriää (154 mm ja 184 mm), 2 särkeä, 3 ahventa ja 3 madetta. Taimentiheys oli 14,3 poikasta/100m².

Alakoski kalastettiin myös kokonaisuudessaan (4,2 m x 64 m) yhteen kertaan. Saaliiksi 269 m² koealalta saatiin 13 0+ taimenta, 1 ahven, 5 madetta, 2 puronieriää (185 mm ja 210 mm) ja 8 kivisimppua. Taimentiheydeksi tuli 4,8 poikasta aarille.

Istutustulos oli huomattavasti parempi kuin edellisen vuoden mäti-istutustulos. Poikastiheydet ovat verrattain hyviä ja ainakin kesänaikainen elinympäristö ylläpitää 0+ taimenia. Uomassa voisi olla vielä enemmän noin 7- 20 cm kivimateriaalia, joissa olisi välitilan suomaa suoja.

Sähkökalastusten tulokset on viety valtakunnalliseen koekalastusrekisteriin. Koekalastukset ovat saaneet rahoitusta Pohjois-Savon ELY-keskukselta kalatalouden edistämismäärärahoista.

Kirjallisuusviitteet

Havumäki, M. 2015: Tyystjoen mäti-istutukset ja koekalastus 2014-2015. Pohjois-Päijänteen kalastusalue, Keski-Suomen Kalatalouskeskus ry, Tutkimuksia ja tiedonantoja 2015

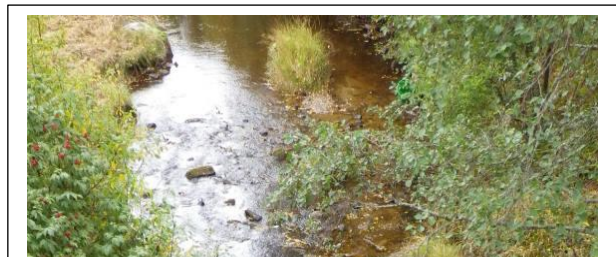
Havumäki, M., Alatalo, M. & Meronen, T. 2012: Päijänteeseen laskevien Korpjoen, Särkijoen, Tyystjoen ja Haapajoen inventoinnit 2012. Pohjois-Päijänteen kalastusalue. Keski-Suomen kalatalouskeskus ry

Syrjänen, J.T., Ruokonen, T., Ketola, T., Sivonen, K., Sivonen, O., Honkanen, V., Huhmarniemi, A., Kivinen, J., Majuri, P., Oraluoma, M., Sarpakunnas, M., Vesikko, I. & Valkeajärvi, P. 2014: Taimenen mäti-istutus Järvi-Suomen koskissa – kasvaako poikastiheys? Riista- ja kalatalous. Tutkimuksia ja selvityksiä, nro 11, 2014, 20 s.

Liite 1. Kunnostuskuvia 4.-6.6.2015

Kolme ylintä kuvaa Myllykoskesta. Sorakasasta osa siirrettiin Alakoskeen. Konekunnostuksen eroosiosuojaukset olivat melko suuria. Osa kivistä käytettiin uoman kunnostukseen. Uomassa kiveä voisi olla alaosalla enemmänkin.

Kolme alinta kuvaa Alakoskesta. Alakoskeenkin rakennettiin suuret soraikot. Päijänteen